

Тема 4. Козацтво в історії і культурі України (кінець XV – XVIII ст.)

Питання до обговорення:

- Теорії походження та виникнення козацтва.
- Заснування Запорозької Січі та її структура.
- Перші козацькі гетьмани.
- Військове мистецтво козаків.
- Козацько-селянські повстання під проводом видатних українських гетьманів (П. Конашевич-Сагайдачний, К. Косинський, С. Наливайко та ін.).
- «Ординація» (1638 р.) і період «золотого спокою».
- Козацькі дипломатичні ініціативи та співпраця з іноземцями.
- Вплив Запорозької Січі на міжнародну карту та стосунки з Російською та Османською імперіями.
- Політична організація та повстання в Гетьманщині.
- Козацьке повстання під проводом гетьмана Б. Хмельницького.
- Битви під Жовтими Водами і Корсунем.
- Розгортання національно-визвольної боротьби (1648-1649 рр.).
- Зборівський мирний договір.
- Формування державних інституцій, внутрішня та зовнішня політика.
- Зовнішньо-політична діяльність Б. Хмельницького.
- Берестецька битва (1651 р.)
- Переяславська рада (1654 р.), укладення українсько-російської міждержавної угоди.
- Березневі статті (1654 р.).
- Україна в добу «Руїни».
- Політика гетьмана І. Виговського.
- Розбудова Української держави. Корсунський (1657 р.) і Гадяцький (1658 р.) договори.
- Конотопська битва (1659 р.).
- Гетьманство Ю. Хмельницького.
- Переяславські статті (1659 р.).
- Українські землі у політичних планах Росії, Польщі, Туреччини.
- Андрусівське перемир'я (1667 р.).
- Гетьман П. Дорошенко.
- Бучацький мирний договір (1672 р.).
- Чигиринські походи (1677 р., 1678 р.).
- Гетьманство І. Мазепи та І. Скоропадського.
- Коломацькі (1687 р.) і Решетилівські статті (1709 р.).
- Полтавська битва (1709 р.).
- Гетьман П. Орлик. Прийняття «Пактів і Конституцій прав і вольностей

Війська Запорозького» (1710 р.).

- Правління гетьманів П. Полуботка, Д. Апостола та К. Розумовського.
- Посилення антиукраїнської політики за Катерини II.
- Кошовий отаман П. Калнишевський.
- Зруйнування Запорозької Січі (1775 р.).
- Гайдамацький та опришківський рухи на чолі з І. Гонтою, М. Залізняком та О. Довбушем.
- Козацькі церкви як українське архітектурне явище.
- Реконструкція релігійних інституцій за І. Мазепи.
- Меценатство громадських діячів, гетьманів і полковників (П. Могила, С. Самойлович, П. Герцик, Д. Апостол).
- Утвердження дум як самостійного жанру, становлення театрального мистецтва, поява опери.
- Вертеп як феномен національної культури.
- Значення творчості Г. Сковороди у становленні світової філософії.
- Формування Києво-Могилянської академії.

Додаткові джерела:

20 кроків до мрії.

Запорізька

Січ.

URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=c2gZGJrBBDk>

Віртуальна подорож: Запорізька

Січ,

о.

Хортиця

<https://www.youtube.com/watch?v=wnS3sXyqKwI>